

CIHETİ ASKERİYEDE KADROYA TABİ VE MAAŞLI HİZMETLERDE ÜCRETLE İSTİHDAM OLUNAN MÜTEKAİDİNİN TEKAÜT MAAŞLARININ KAT'I İCAP EDİP ETMEYECEĞİNİN TEFSİRİNE DAİR 3/73 NUMARALI BAŞVEKÂLET TEZKERESİ VE MALİYE VE BÜTÇE ENCÜMENLERİ MAZBATALARI

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Ciheti askeriyede kadroya tabi ve maaşlı hizmetlerde ücretle istihdam olunan mütekaidinin tekaüt maaşlarının kat'ı icap edip etmeyeceğinin tefsirine müte-dair Maliye Vekâleti Celilesinden yazılan 3 Haziran 1927 tarih ve 39987/179 numaralı tezkerenin musad-dak sureti leffen takdim olunmuştur.

Muktezasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaa-de buyurulmasını rica eylerim efendim.

Başvekil
İsmet

Maliye Vekâleti Celilesinin 39987/179 Numara ve 3 Haziran 1927 Tarihli Tezkeresi Suretidir

1926 senesi kadrosu mucibince muvazzaf memur bulunamayan mahallerde kadrodaki maaş ve muhas-sesatı tecavüz etmemek üzere ücretle istihdam olunan mütekaidinin ecir vaziyetinde bulunmaları dolayısıyla tekaüt maaşlarının Divanı Muhasebat Heyeti Umumi-yesinin olbaptaki kararına tevfikan katolunması lâzım geldiği halde bazı memurin Maliyece Hazinesinin em-rine istinaden bu gibi mütekaidinin tekaüt maaşları-nın kat'ı cihetine gidilmekte olduğundan Divanı Mu-hasebatın kararı dairesinde tekaüt maaşlarının devamı itası hususunun memurini maliyeye tebliği Müdafaa-i Milliye Vekâleti Celilesinden alınan tezkerede iş'ar kı-lınmaktadır.

Mülkiye Tekâüt Kanununun onuncu ve Askerî Te-kaüt ve İstifa Kanununun 32 nci maddeleri mucibin-ce Devletçe görülecek lüzum üzerine hizmeti Devlete alınan ve vakti hazar ve seferde ciheti askeriyede bir hizmet kabul eden mütekaidinin tekaüt maaşları kat' ve infisallerinde iadeten ita olunacağı gibi elyevm hük-mü merî bulunan 1 Mart 1331 tarih ve 4 numaralı mülga Şûrayı Devlet kararına da hidematı resmiyei Devlet, vaziyet ve mahiyeti itibariyle iki nevi olup bi-ri kadroya dahil ve aidatı tekaüdiyeye tabi memuri-yetler, diğeri tahsisatından aidatı tekaüdiye kat ve tev-kif olunmaksızın alelâde ücretle müstahdem ve kadrolar haricindeki memurinden ibaret olup ancak bunlar-dan ikinci şekilde istihdam olunanların ecir mahiye-tinde bulduklarından tekaüt maaşlarının kat'ı icap etmeyeceği zikrolunmasına göre aidatı tekaüdiyeye ta-

bi kadroda muayyen maaşlı memuriyetlere tayin olu-nan mütekaidinin tekaüt maaşlarının kat'ı lâzım gele-ceği ve esasen aidatı tekaüdiyeye gayrı tabi hizmetle-rin ücretleri bütçenin ücurat fasıllarından tediye ve mahsup olunmakta olup kadrolar dahilindeki daimî ve maaşlı memuriyetlere velevki kadrolardaki cevazı kanunî veçhile istihkakları maaş ve tahsisatı fevkalâde fasıllarından ücret olarak verilsin bir şümulü olamaya-cağı tabii ve bu husus 2 Haziran 1926 tarih ve 900 numaralı Kanunla da müeyyet bulunmuştur. Şöyle ki; Mütekaidinin maaşlı bir memuriyete tayini halinde te-kaüt maaşlarının kat'ı lâzım gelmesine ve halbuki mes-leki memuriyetlerde memur bulunmamasına binaen salifülarz 900 numaralı Kanunla bir kısım mütekaidin meslek erbabını tergip ve teşvik maksadiyle bunların maaşlı bir memuriyete tayinleri halinde tekaüt maaş-larının katolunmaması ve o memuriyete mahsus ma-aş ve tahsisatın ücret olarak tesviyesi kabul edilmiş olmasına nazaran bunun haricinde mütekaidinin tekaüt maaşlarının itasına bittabi cevazı kanunî görüle-me-miştir.

Zaten senede seneye tezayüt eden tekaüt maa-şatı Memurin Kanununun tasfiyeye müteallik madde-sinin tatbiki neticesinde bir kat daha artacağı ve bu hal ise Hazineyi şimdiden ciddi tedabir ittihazına sev-ketmekte olduğu cihetle vekâleti müşarileyha ile Ve-kâleti âcizi dairesinde mütehaddis itilâfın Meclisi Âli-de bir kararı tefsiri istihsali suretiyle halli esbabının istikmaline müsaade buyurulması arz ve istirham olu-nur efendim hazretleri.

Maliye Vekili
M. Abdülhalik

Maliye Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

Ciheti askeriyede kadroya tabi ve maaşlı hizmet-lerde ücretle istihdam olunan mütekaidinin tekaüt ma-aşlarının kat'ı icabedip etmeyeceğinin tefsirine dair 3-75 numaralı Başvekâlet tezkeresi Encümenimize ha-vale buyurulmakla mütalâa ve müzakere edildi :

Maliye Vekâletinin tezkeresi mefâdından müsteban olduğu üzere ücretle istihdam olunan memurların ecir addedilerek hini istihdamlarında tekaüt maaşı eshabın-

dan ise tekaüt maaşlarının kat olunmaması lüzumu Müdafaa-i Milliye Vekâletince serdolanmakta ve Maliye Vekâleti ise bu noktai nazara muhalif bulunmaktadır.

Kadroya tabi vazifelerde gerek maaşlı ve gerek ücreti maktua fasıllarından ücretli namıyla verilen muhassesattan tekaüdiyeye tabi memuriyetlere alınan mütekaïtlerin bu hizmetlerde kaldıkları müddetçe tekaüt maaşlarının kat'ı gerek ahkâmı umumiye ve gerekse usul ve kaide icabından olduğu cihetle Devlet hizmetine tekrar alınanlara tekaüt maaşı verilebilmesi için ayrıca sarahata lüzum ve ihtiyaç derkârdır. Mülkiye Tekâüt Kanununun onuncu maddesinde (Devletçe görülecek lüzum üzerine muvafakatleriyle hizmeti Devlete alınacakların tekaüt maaşı kat ve infisalinde iadeten ita olunur ve müddeti ahirei istihdamiyeden dolayı maaşı muhassasına bir şey zamlunmaz) ve Askerî Tekâüt Kanununun otuz ikinci maddesinde (mütেকaidinden iken vakti sefer ve hazarde ciheti askeriyede bir hizmete kabul edilmiş olanlara rütbeleri muhassesatı verilmek üzere tekaüt maaşları muvakkaten katolunur ve bunlar yirmi altıncı maddede gösterildiği veçhile ...) diye mevcut olan sarahat tekaüt maaşlarının kat'ını amirdir. Bu sebeple bir kısım mütekaït meslek erbabından istifade temini için vazı kanunca istisnaî ahkâm kabulüne lüzum görülmüş ve 900 numaralı Kanunla muallimlik, tababet, ezacı, baytar ve mühendis ve kondoktörlük vazifelerine alınan mütekaïtlerin tekaüt maaşlarının katedilmeyeceğini tadat ve tasrih ederek göstermiş olduğundan bu vazifeler haricinde kalanların ahkâmı umumiyeye göre tekaüt maaşlarının kat'ı tabî görülmüştür.

Bütçelerde son senelerde açılan ücreti maktua fasıllarından ücretle istihdam edilen memurlar dahi kadroya tabi ve tekaüdiye itasıyle mükellef olanlar mahiyetleri itibariyle memurini Devletten madut olup Şûrayı Devletin mukaddema ittihaz eylediği karar masraf fasıllarından verilen ücretle istihdam edilen tamamen muvakkat ve kadroya gayri tabi aidatı tekaüdiye vermeyen ecirlere şamil olmasına nazaran bütçenin ücreti maktua namı tahtında tedvin edilen ve haddi zatinde teşkilâtı umumiyede meykii mahsusı ve kadroda mahalli bulunan memuriyetlere tayin edilen mütekaïtlerin tekaüt maaşlarının kat'ı zarurî görülmüş ve aksi ise iki maaşa tama suretiyle tekaütlük gibi halâta meydan verilmesini ve bütçelerdeki tahsisatın ve kadroların hizalarına ara sıra yazılan şerhler ahkâmı kanuniyeyi o sene için takyit ederek kavanin ile tedahül ve iltibasları mucip olduğuna Encümenimize kanaat hâsıl olmuş ve mülâhazatı anife dolayısıyla

Maliye Vekâletinin noktai nazarına iştirak edilerek Devlet vazifesine alınan mütekaïtlerden ancak 900 numaralı Kanunla tadat ve tayin edilenlerin tekaüt maaşları katolunmayacağı ve bu kanunun haricinde kalanlara herhangi bir sebeple teşmili muvafık olamayacağı karargir olmuştur. Heyeti Umumiyeye arz olunur.

Maliye Encümeni Reisi
Hasan Fehmi

Mazbata Muharriri
Ahmet Remzi Bey
Hini imzada bulunmadı.

Kâtip
Balıkesir
Fahri
Âza
Konya
Fuat

Âza
İstanbul
Fuat
Âza
İçel
Mehmet Emin

Âza
Beyazıt
Şefik

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Mazbata No. : 39
Esas No. : 3/73

Bütçe Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileyeye

Ciheti askeriyede kadroya tabi ve maaşlı hizmetlerde ücretle istihdam olunan mütekaïdinin tekaüt maaşlarının kat'ı icap edip etmeyeceğinin tefsirine dair Başvekâletten varit olup Maliye ve Bütçe encümenlerine havale buyurulan tezkere Maliye Encümeni mazbatasıyla birlikte Encümenimize tevdi kılınmakla tetkik ve müzakere olundu.

11 Ağustos 1325 tarihli Mülkiye Tekâüt Kanununun onuncu maddesinde «Devletçe görülecek lüzum üzerine muvafakatlariyle hizmeti Devlete alınacak olanların tekaüt maaşlarının kat ve infisallerinde iadeten tahsis olunacağı ve müddeti ehirei istihdamiyeleri dolayısıyla maaşı muhassaslarına bir şey zammolunmayacağı» ve Askerî Tekâüt ve İstifa Kanununun 32 nci maddesinde de «mütেকaidinden iken vakti sefer ve hazarde ciheti askeriyede bir hizmete kabul edilmiş olanlara rütbeleri muhassesatı verilmek üzere tekaüt maaşlarının muvakkaten katedileceği» mukarrer bulunmakta ve bu maddeler ahkâmının mülga Şûrayı Devletin elyevm mamulünbih 1 Mart 1331 tarihli kararına göre kadroya dahil ve aidatı tekaüdiyeye tabi hizmetlere tatbiki lâzım gelmektedir.

Bu hükümden ancak 2 Haziran 1926 tarihli ve 900 numaralı Kanun mucibince muallimlik eden alelumum mütekaïtler ile mütekaït tabip, eczacı, baytar, mühendis ve kondöktörlerden Hükümet idarei hususiye ve belediye tababet, eczacılık, baytarlık ve mühendislik ve kondöktörlüklerinde bulunanlar istisna olunmuştur. Kezalik müstahdemini veya masraf tertiplerinden ücret alan ve ecir mahiyetinde bulunan mütekaïtler marûzzikir ahkâm haricinde olup bu vaziyette bulunmaları tekaüt maaşlarının kat'ını icabettirmez. Ancak kadroya tabi ve maaşlı olmakla beraber bazı muvakkat zaruretlere binaen seneleri bütçelerindeki meşruhat dairesinde maaş ve tahsisatı fevkalâdeleri mecmuu ücret olarak verilmek tecviz edilen hizmetlerde istihdam edilecek mütekaïtlerin mevzuatı hazıraya göre tekaüt maaşlarının kat'ı zarurî olduğu ve Askerî Tekaüt ve İstifa Kanununun 32 nci maddesi sarahatına ve bu bapta esasen bir tefsir mevcut olmasına binaen yeniden

tefsire mahal görülemediği tezekkür kılınmış ve keyfiyet Heyeti Celilenin nazarı tasvibine arz olunur.

Reis	Reis Vekili
Edirne	İstanbul
Şakir	Fuat
Kâtip	Erzincan
Bursa	H. Aziz
Muhlis	
Isparta	Elaziz
Mükerrem	H. Tahsin
Tokat	Sivas
Şevki	Rasim
Kırklareli	Kütahya
Nahit Bey	Niyazi Asım
İmzada bulunmadı.	
Niğde	Niğde
Faik	M. Ata
	Yozgat
	S. Sırrı